Tizenhatodik évfolyam. 15. szám. Kolozsvárt, péntek, január 18 1895

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Rossz jelek.

Budapest, jan. 17.

Kaas Ivor hirlapirót tegnap fogházbüntetésre itélték azért, hogy „normális izgatottság" vett erőt rajta, mikor a hatóság megsértette a sajtó szabadságát kerülő uton, és a képviselői immunitást egyenes uton.

Ezt az „esetet" hirlapjaink elég érdekesnek tekintik arra, hogy tudósitsák felőle az olvasó közönséget abban a „törvényszéki rovat"-ban, a hol mindennap olvashatjuk a sikkasztásokról, csalásokról, hamisitásokról, betörésekről szóló változatos hireket.

Tisztelt barátaim és kollégáim a hirlapirás mezején ne vegyék tőlem, a jövevénytől rossz néven, hogy kapcsolatban ezzel az „esettel", eszembe jut egy pár más „eset" is. Mert napi munkát végzünk ugyan, de azért nem vagyunk napszámosok a szó közönséges értelmében. Azokból a szines kődarabokból, melyeket naponként kifaragtunk, összehozunk és elhelyezünk, bizonyos távlatból nézve, az ország testi és lelki állapotának mozaik-képe jön napvilágra. Ennélfogva a tegnapi és a holnapi munkánk között erkölcsi összefüggésnek kell lenni, mert különben nem képet adunk, hanem tarka rendetlenséget. Ezt az összefüggést első sorban az eszmék hü és következetes szolgálata biztositja. De némi biztositást látok abban is, ha olykor összebogozzuk az emlékezetnek hirtelen metszett fonalszálait. Éppen ezért emlékeztetni kivánom hirlapiró társaimat a következő esetekre:

Nehány év előtt a „Magyar Hirlap" igen erőteljesen indokolt támadásokat intézett az államvasutak kezelési rendszere ellen. Miután a kormányt ezek a támadások fölötte módon bántották, de védekezni nem tudott, ennélfogva a megtorlás terére lépett. A vasuti tisztviselőknek megtiltotta a Magyar Hirlap olvasását, egyszersmind rendeletet adott ki, hogy az állomásokon ezt a lapot elárusitani ne merészeljék.

Ennek az esetnek a megitélésére két faktort kellett tekintetbe venni. Egyik ez: közügyet szolgált-e — s ha igen — igazságosan szolgálta-e a közügyet a Magyar Hirlap? A másik ez: törvényes volt-e a kormány eljárása? A felelet mindenki előtt tisztán állott. A támadó hirlap álláspontja jogosult és igazságos volt. A kormány eljárása erőszakos volt és törvénytelen.

Elvetemült haragjában a kormány a jogra, az igazságra, a szabadságra emelte vakmerő kezét. Mert a M. H. jogával élt, midőn visszaéléseket leplezett le; igazságot hirdetett, midőn tényet sorolt fől; s mert egy kormány, mikor egy hirlap terjesztését rendeleti uton kivánja megakasztani: kiélesitett késsel támadja meg a sajtószabadság életgyökereit.

Méltán várhatta tehát a szabadságnak minden barátja, hogy a sajtó elementáris erővel lép a sorompók közé az erőszak ellen, a jog mellett. Én már látni véltem, hogy miképen válik minden kis betü az önkénynek gyilkos fegyverévé; előre elképzeltem az izzó szenvedélyek vulkánikus kitörését; és örvendeztem, hogy az erkölcsi fölháborodás miként fogja a hatalmat megmeghátrálásra kényszeriteni.

Csalódtam. Minden hirlap goudosan behuzódott a maga csigaházába s ugy tett, mintha a jognak védelme s az erőszaknak alkalmazása a M. H.-nak és a kormánynak magánügye volna.

Ilyenforma tapasztalatra jutott a közönség akkor is, mikor egy vállalkozó czég a kormánynak azzal kedveskedett, hogy ellenzéki hirlapokat vásárolt meg. A hirlapkiadás: üzlet. Abban tehát, hogy egy hirlap tulajdonjoga egyik kézből a másikba kerül, senki sem ütközhetik meg. De a hirlapirás: közszolgálat, mely becstelen, ha pénzért irányt változtat. Az irányváltoztatásnak az a czinizmusa, melyet az akkori vásár következtében láttunk, példátlanul áll a magyar hirlapirás történetében. Méltán elvárhatta tehát mindenki a sajtótól, hogy ostort vesz a kezébe és kikergeti a templomból a kufárokat.

Nem történt meg. Az erkölcsi fölháborodás izgalmaitól óvatosan tartózkodott a magyar sajtó. Pedig a közönség háborgott. Ezen a háborgó tengeren csak a „Magyarország" evezőcsapásai voltak hallhatók. A többi sajka csak akkor bontott vitorlát a kényelmes révben, mikor elcsendesült minden, hogy rendes járatát nyugalmas vizeken tegye meg.

Hát mikor a „Pesti Napló" — nem a mostaniról beszélek, mert arra nincs jogom, hogy privát czégek privát üzletét emlegessem; az egyik czég elkereszteli a maga kiadványát prospektusnak, a másik árjegyzéknek, a harmadik Pesti Naplónak, de ilyesmivel a közügy szolgálatában nem illik foglalkozni, mert ennek csak a hirdetési oldalon lehet helye — banem mikor annál a „Pesti Napló"-nál, melyről beszélhetünk a diszkréczió megszegése nélkül, mert nem magánüzlet volt, hanem az elvek és a gondolatok közege egy politikai irányzat szolgálatában — mikor ennél a Pesti Naplónál házkutatást foganatositottak s feltört fiókjaiban „ismeretlen tettest" kerestek: akkor a sajtószabadságnak ezen hatósági megkerülése és kijátszása alkalmával mit tett a magyar sajtó? Talán sorakozott egy ellenállhatatlan vészkiáltásra? Talán tiltakozott a jogsértés ellen? Nem; hanem hagyta, hogy vergődjék a lap egyedül, küzdjön önmagában, megérlelve e passzivitással azt a közhitet, mintha a lap hibás s a hatóság eljárása jogos volna.

Hanem, mikor a képviselőház elnöke azt a furcsa és bizonyára indokolatlan intézkedést tette, hogy a ház folyosói a hirlapirók elől elzárassanak: bezzeg akkor föl tudott lángolni az ádáz haragnak minden villáma. Megtámadva látták a sajtó misszióját, önérzetét, becsületét, szabadságát és minden névvel nevezhető előnyeit. És öszszeröffent a nagyhatalomnak minden katonája és kartellre léptek — — — talán az elnök ellen, a ki a hibát csinálta? Nem! hanem kartellre léptek saját kötelességük teljesitése ellen, elhatározván, hogy a Ház üléseiről mindaddig nem értesitik az olvasót, mig sérelmük orvosolva nem lesz. Az elnök eljárását én sem helyeseltem. De biz én abban, hogy a hirlapirók járnak-e a folyosókra vagy nem, a közéletnek sem kárát nem látom, sem hasznát. Sőt annak, ha a folyosókon fölszedett léha politikai pletykák nem látnának napvilágot, a hirlapok bizony kárát nem vallanák.

Ezek az esetek jutottak eszembe most, mikor Magyarország legelső hirlapiróját birságra és fogházra itélték. A Kaas Ivor nagy tehetségét és páratlan temperamentumát utánozni nem tudjuk. De nagy becsületünkre válik, ha szilárd jellemét, széles látkörét, önzetlen honszerelmét megközeliteni igyekszünk. A sajtó igaz jogát védelmezte ő hevesen és szenvedélylyel, mint minden férfi tette volna, a kinek vérkeringésébe átment az igazságnak hő szeretete. De nem sértett sem intézményt, sem embert. Mégis magán panaszra itélték el. Pedig ismételve kijelentette a biróság előtt is, hogy igenis fölháborodott a kormány eljárása fölött, — de Drill urat nem sértette, sérteni nem is akarta. — A biróság meg is kérdezte Drill urat, hogy vissza vonja-e panaszát, s ezzel kifejezte azt, hogy a birói érzület itt nincsen harmoniában az emberi érzülettel. De a Drill ur lelkiismeretbeli nyugalmának és tekintélyének arra volt szüksége, hogy Kaas Ivor rab legyen; s ennélfogva nem vonta vissza panaszát.

Mindez tegnap történt és hirlapjaink közlik a törvényszéki rovatban, a hol mindennap olvashatjuk a sikkasztásokról, csalásokról, hamisitásokról, betörésekről szóló változatos hireket.

BARTHA MIKLÓS.

Politikai hirek.

Miniszterek hivatalfoglalása. Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter szerdán reggel 9 órakor vette át a minisztérium vezetését, a mely alkalommal az összes ügyosztályok és szakosztályok vezetőit fogadta. — Perczel Dezső belügyminiszter szerdán délelőtt féltiz órakor vette át hivatalát; az egybegyült tisztikar élén Reiszig Ede üdvözölte az uj minisztert, a ki élénk tetszéssel fogadott rövid beszédben válaszolt.

A képviselőházi elnökség. Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter kijelentette, hogy a képviselőházi elnökséget elfogadja, igy tehát Bánffynak már van utódja. Az alelnöki állásra Darányi Ignácz mellett Berzeviczy Albert volt államtitkárt is emlegetik a kormánypártban.

A politikai helyzet.

A T. Ház alelnökei.

A képviselőháznak egyik alelnöki széke tudvalevőleg Perczel Dezsőnek belügyminiszterré történt kinevezése folytán megüresedett.

Arról értesülünk most, hogy a második alelnök Andrássy Tivadar gr. már legközelebb szintén megválik állásától.

Andrássy Tivadar gróf ugyanis, a mint a képviselőház uj elnökét megválasztják, le fog mondani és igy a háznak mindkét alelnöki állását ujra kell majd betölteni.

Az első alelnöki állásra Perczel Dezső utódjává Berzeviczy Albertet, illetve Darányi Ignáczot jelöli a szabadelvü párt, a második alelnöki állás betöltése pedig szintén szóba kerülvén, magában a kormánypártban azirant indult m g nagyon crős mozgalom, hogy teljesittessék az ellenzéknek régi jogos óhajtása, hogy t. i. a második alelnöki szék az ellenzék jelöltjével töltessék be.

A szabadelvü párt irányadó férfiai ebben meg is egyeztek és remélik, hogy Bánffy báró miniszterelnök sem fog ezen terv elé akadályokat görditeni.

Természetes, hogy ebben az esetben, a függetlenségi 48-as párt soraihól fogják az uj elnököt választani, minthogy a függetlenségi és 48-as párt a képviselőháznak számbelileg is legerősebb ellenzéke.

Bánffy és a klerikálisok.

A klerikálisok természetesen nem jó szemmel nézik a Bánffy-kabinetet, a melyről eddig legalább is az nyilvánvaló, hogy a Wekerle-kabinet egyházpolitikai programmját meg akarja valósitani. — Ez esetben irja a „W. Tagbl.", a klerikális ellenzék mindent el fog követni, hogy a hátramaradt két egyházpolitikai javaslatát a főrendiházban megbuktassa és a szentesitett törvények végrehajtása elé a legnagyobb akadályokat görditse. A klerikálisok már most a miniszterek kinevezése miatt elrendelt uj választásoknál is akczióba akarnak lépni a miniszterek ellen.

Br. Jósika Samu a királynál.

Értesüléseink szerint a király nagy sulyt fektet arra, hogy a személye körüli miniszterium vezetésében minél előbb megszünjék az ideiglenesség. E mellett nagyon világosan és határozottan tudtára adta báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek, hogy e tárcza betöltésénél jelöltje kizárólag báró Jósika Samu. Jósika Samunak báró Bánffy ismételten fel is ajánlotta a tárczát, de a báró határozottan visszautasitván ezt: el is utazott a fővárosból.

Báró Bánffy e tárgyalások eredménytelenségét bejelentette a királynak, a kitől nyomban utasitást is kapott, hogy báró Jósika Samut hivja azonnal kihallgatásra, hogy ő felsége személyesen és közvetlenül értesülhessen az okokról, melyek a bárót a tárcza el nem fogadására kényszeritették. Erre a miniszterelnök Béldy főispánnak irt, megkérvén őt, hogy Jósikával közölje a király óhajtását. A miniszterelnök levele a főispánhoz akkor érkezett, mikor báró Jósika Samu Kolozsvárról már birtokára utazott s ott vette a főispán, valamint a miniszterelnök levelét, mire fel is utazott Budapestre.

Báró Jósika tegnap érkezett meg a fővárosba s rögtön kihallgatásra jelentkezett a királynál.

E kihallgatáson döl el, hogy sikerül-e a királynak eloszlatni azokat az aggodalmakat, a melyek miatt báró Jósika nem hajlandó elvállalni a tárczát.

Az államtitkárok.

A kormány alakulása egyelőre befejezett lévén, az államtitkári kombinácziók több bizonyossággal domborodnak ki. Az államtitkárok közül bizonyosan megtartja állását Tarkovich József, a miniszterelnökség államtitkára, a ki a Tisza, Szapáry- és Wekerle-regimentet egyenlő buzgósággal szolgálta végig.

A kereskedelmi miniszteriumban nagy szükségét érzi Dániel Ernő, az uj miniszter, a hivatalnok-államtitkárnak, mert ebben a ressortban a miniszter meg sem mozdulhat, ha a hivatalnoki kar nem támogatja teljes odaadással. Éppen ezért bizonyosnak látszik, hogy Dániel a tisztviselői karból választja meg az államtitkárát, a mivel azt is meg akarja mutatni, hogy a hivatalnoki importot korlátozni óhajtja. Szolgálati idejénél, az ipari és kereskedelmi téren kifejtett munkássága folytán első sorban Schnierer Gyula van jelölve ez állásra, de mellette mint vasuti szakférfiut emlegetik Vörös László miniszteri tanácsost, sőt azt sem tartják lebetetlennek, hogy mint államtitkárt reaktiválják Szabó Jenő miniszteri tanácsost, kit Baross küldött nyugdijba, mert nem türte, hogy önálló nézetei legyenek.

Perczel Dezső, miután ebben az ülésszakban a közigazgatási javaslatok szóba sem kerülnek, valószinüleg Kürthy Lajost, Lipótmegye főispánját hivja meg maga mellé.

A vallás és közoktatásügyi államtitkár megválasztásánál a felekezeti szempont is mérvadó. Protestáns államtitkárra lévén szükség, Zsilinszky Mihály, somogymegyei főispán és Csiky Kálmán müegyetemi tanár a jelöltek. Zsilinszky Mihály kinevezését bizonyosnak kell tartani, annyival inkább, mert még br. Eötvös Loránd minisztersége alatt befejezett dolog volt, hogy Zsilinszky megválik főispánságától s mint miniszteri tanácsos lép be a kultuszminiszteriumba.

A pénzügyminiszteriumban legujabban Enyedy Lukács miniszteri tanácsos államtitkárságát emlegetik Gränzenstein Béla mellett, a kinek kinevezése meghiusulhat, azért, mert államtitkársága ismét változást idézne elő a millenáris kiállitás igazgatóságában.

Az igazságügyminiszteriumban egészen komolyan beszélnek Veszter Imre államtitkárságáról, a mi első nagy megtévedése volna az igazságügyminiszternek itélő képesség dolgában. Az el nem mondott Kossuth-interpellácziónak a parlamentben összetört szomoru alakját beültetni az igazságügyi államtitkárságba mégis degeneracziója közállapotainknak. De egy szempontból mégis üdvös dolog lesz ez a kinevezés. Megtudjuk belőle, hogy az interpellácziót csakugyan nem Wekerle rendelte, hanem ez már az uj kormány számlájára ment s most a számlát honorálják is.

Különben a mint értesülünk, Weszter Imre belátván lehetetlenségét, vállalkozásának 24 órai töprengés után rezignált.

A „honvédelmi miniszteriumban" mint államtitkár marad Gromon, várván, hogy minlsztere véglegesitessék a király személye körüli miniszteriumban, s következzék utána ő.

A fuzió.

Bánffy Dezső bárónak miniszterelnökké történt kinevezésével a válság még nem oldódott meg.

Tudja ezt maga az uj miniszterelnök is és meg van arról győződve, hogy ha csak némiképpen is állandósitani akarja a helyzetet, akkor okvetetlenül keresztül kell vinnie a fuziót a 67-es ellenzéki pártokkal.

Bánffy Dezső báró felvette a fuziónak elejtett fonalát és mindenekelőtt a nemzeti párttal helyezkedet érintkezésbe.

Ezt az érintkezést különböző politikusok közvetitése már annyira megérlelte, hogy tegnap ... Bánffy Dezső ... sen felkereste Hornászky Nándort, a nemzeti pár elnökét, kivel hosszasan és behatóan értekezett a fuzió ügyében.

Hogy ezek a tárgyalások hova fognak fejlődni, az még bizonytalan, de azt, kétségtelennek kell tartanuk, hogy ha Bánffy báró komolyan akarta a fuziót, akkor akczeptálnia kell Apponyi Albert követeléseit, mert hogy a nemzeti pár nem engedhet és nem is fog engedni, az az eddig történtek után mindenki elött kétségtelen.

Válság Francziaországban.

Páris, jan. 17.

A lemondás bejelentése.

A kamarában.

Ámbár a franczia parlamentben napirenden vannak a zajos ülések, de a tegnapi ülés, melyen Casimir-Périer lemondását bejelentették, még Párisban is ritkaság számba ment.

Zsufolt ülésterem, zsufolt karzatok — ideges kiabálások halatszottak mindenfelől. A Dupuy kormány tagjai elfoglalták helyöket a miniszteri székeken.

A zaj és lárma egyszerre halotti csenddé változott át, mikor Brisson elnök szilárd, határozott hangon felolvasta Casimir-Périer lemondó levelét. Még a szoczialisták is elnémultak.

Brisson pedig olvasta a mint következett:

Nem akarok összehasonlitást tenni a rám nehezedő erkölcsi felelősség sulya és ama tehetetlenség között, melyre kárhoztatva vagyok. Talán meg fognak érteni ha hangsulyozom, hogy az alkotmányos fikcziók nem hallgattatják el a politikai lelkismeret követelményeit. Talán, midőn állásomról lemondok, kijelöltem azoknak a kötelességeit, a kiknek Francziaország méltóságának, hatalmának és a világ előtt való jó hirnevének gondozása feladatát képezi. Magamhoz változatlanul hiven abban a meggyőződésben maradok, hogy reformokat csak oly kormány buzgó közemüködésével lesz lehetséges keresztül vinni, mely el van tökélve, hogy a törvényeknek tiszteletet szerez, alárendeltjei engedelmességét biztositja és azokat mind maga köré gyüjti közös akczióra a közös mü érdekében. A jelen óra komolysága daczára bizom a haladás és a szocziális igazság jövőjében. Leteszem a szenatus és a képviselóház asztalára a köztársasági elnökségről való lemondásomat.

A mikor az üzenet azt a részét olvasták, mely azt mondja, hogy a köztársaság elnökének nem állanak elég akczió-képes eszközök a védelemhez rendelkezésre, nagy mozgás támadt a szélső baloldalon és „ohó" kiáltások hallatszottak. Annál a passzusnál, hogy a lemondás talán ujjmutatást foglal magában arra nézve, hogy meg kell óvni Francziaország jó hirnevét a világ előtt, Goblet kétszer is közbekiáltott:

— Ez méltatlanság!

Az üzenet végső mondatait a kamara fagyos hidegséggel fogadta, és alig lehet tagadni, hogy az egész üzenet a legkellemetlenebb hatást tette a kamara tagjaira.

A fölolvasás végeztével Brisson következőket mondta:

— A kamara ezt a kijelentést tudomásul veszi és egyetértőleg a szenátus elnökével irattárba helyezi. Az elnökválasztó kongresszus holnap déli egy órakor Versaillesben fog egybegyülni.

Ezután jelenti Brisson, hogy két képviselő az alkotmány reviziójára vonatkozó inditványt nyujtott be, de hogy ezt most tárgyalni lehetetlen, mivel a kamara jelenleg választótestületté alakult.

— A kamara ülése tehát ezzel be van zárva — fejezte be az elnök szavait.

A szocziálisták ekkor lármázni kezdtek és különösen Faberot heves gesztusokkal kiáltja:

— Éljen a szocziálista köztársaság!

— Éljen a társadalmi forradalom!

— Le a reakczióval!

Faberot: Részt vesz a nép is az elnökválasztásban?

Most Baudry d' Asson ugrik föl a padra és dühösen, tele torokkal orditja:

— Le a köztársasággal!

Rochefoucauld: Vive le roi! (Éljen a király!)

A köztársasági képviselők replikáznak haragosan:

— Éljen a köztársaság!

A kamara terme csak lassan ürült ki és sokáig rezgett még az izgatottság a folyosókon, melyek az ülés után ujból megteltek.

A szenátusban.

Challemel-Lacour elnök megin-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca

levelét, melyet kedvezőtlenül fogadtak. Minden mondatát közbekiáltásokkal szakitották félbe. Az üzenet felolvasása után számos tiltakozó kiáltás hallatszott és állandó nyugtalanság uralkodott. Az elnök közölte, hogy a kongresszus holnap délután 1 órakor Versaillesben gyül egybe.

Az üzenet felolvasása után Floquet azt kiáltotta:

— Már sokkal különb hitványságokat is elviseltünk:

Más szenátorok meg azt kiáltották:

— Ez annyi, mint a szökés! Jóravaló ember nem igy jár el!

Ki lesz az elnök.

Páris, jan. 18.

Bizonyosnak tartják, hogy az uj köztársasági elnök megválasztása után a kamarát azonnal fölöszlatják, hogy a helyzet tisztázva legyen. A köztársaság uj elnökét sokan a lemondott miniszterelnök, Dupuy személyében látják, de mellette sok más nevet, különösen Saussier tábornokot és Brissont is emlegetik.

A szoczialisták és radikálisok megegyeztek Brisson elnöki jelöltségében. Ha Brisson megválasztatuék, Cavaignac lenne a kamara elnöke; a kabinet megalakitásával Bourgeois vagy Goblet bizatnék meg. Ugy Waldeck Rousseau, mint Challemel-Lacour kijelentették, hogy nem pályáznak az elnökségre. Ez idő szerint Brisson az első favorit.

Floquet ma este a kamarában elmondta, hogy a szenátusban Brisson számára száz szavazatot lehetne összehozni.

A vidékről és a gyarmatokról érkező hirek jelzik a mély benyomást, melyet a lemondás keltett.

A jelöltek sorozata esélyeik kedvező volta szerint a következő:

Brisson.

Waldeck-Rousseau, vonakodása daczára,

Dupuy.

Cavaignac.

Loubet.

Méline.

A két kamara pártcsoportozatai állandóan együtt maradnak és próbaszavazásokat rendeznek.

Ez idő szerint Brisson esélyei a legjobbak; azt hiszik a kamarában 300 szavazatra számithat.

Waldeck-Rousseau állitólag azért nem akar jelöltetni, mert tagja volt annak a kabinetnek, melynek minisztere Raynal a hirhedté lett vasuti szerződéseket kötötte.

Dupuyról nem beszélnek, mint elsőrangu jelöltről; az ő politikája a Casimir-Perieré, melyen épen a vezér ejtett most veszélyes csorbát. Még néhány oportunista is azt hiszi, hogy Brisson választása megnyugtatná egyelőre az országot.

A szenátusban ma próbaszavazás volt, melyen Waldeck-Rousseau 63, Brisson 53 szavazatot kapott.

A szenátusban ma Loubet jelöltségét is emlegették arra az esetre, ha Waldeck-Rousseau nem fogadná el a jelöltséget.

A kamarában Faure nevét is emlegetik.

A sajtó véleménye.

A „Journal des Debats“ azt mondja, hogy a történelem meg fogja magyarázni Perier lemondását. De más kérdés az, hogy a történelem e lemondást helyeselni fogja-e. Ama borzasztó veszélyekkel szemben, melyeknek az ország a forradalmárok növekedő vakmerősége és a mérsékeltek tétlensége következtében ki van téve, talán más elhatározásokra kellett volna jutnia, mint a lemondásra.

A „Gaulois“ Perier lemondását desertiónak mondja és azt tartja, hogy az okot az előzményekben és Perier jellemében kell keresni.

A „Figaro“ azt mondja, ha Périer megmarad sajnálatos elhatározása mellett, ugy Európa éppoly szigoruan fogja őt megitélni, mint Francziaország.

A „Le Journal“ is desertiónak mondja Perier visszalépését, konstatálja azonban, hogy az a pártok anarkikus állapotának következménye.

Az „Autorité“ szerint Perier lemondása nemcsak egy ember elitélése, hanem miudenekelőtt a regime elitélése.

A „Libre Parole“ Periert leirhatlan módon támadja.

A „Lanlerne“ azt állitja, hogy ez a lemondás nem a vége, hanem a kezdete a képviselőház függetlensége és az általános szavazati jog ellen intézett államcsinynek, mert Perier egyszerüen uj invesztiturát akar.

Az „Evenement“ megrója Perier-t, de nem hiszi, hogy elhatározását meg fogja változtatni.

A „Petit Journal“ konstatálja, hogy Perier elhatározása igen komoly és a veszélyes helyzetet csak bonyolultabbá teheti.

A „Radical“ szomorusággal konstatálja ama férfi sajnálatos bukását, kinek erejét és erélyét dicsérték.

Az „Intransigeant“ kijelenti, hogy a lemondás a tehetétlenség bevallása.

A „Petit Republique“ Perier lemondásában mindenekelőtt a szoczialista pártok győzelmét látja.

A „Soleil“ azt mondja, hogy Perier méltóságát nem akarta kompromittálni oly küzdelemben, melynek kimentele nem kétséges. Lemondását szuverén megvetéssel dobta oda a parlamentnek és előkelő játékosnak mutatta magát. A lemondás felveti az alkotmány reviziójának kérdését.

A „Voltaire“ kiemeli, hogy Thiersnek, Gambettának és Ferrynek más támadásokat kellett elviselniök, de senki sem vonta ki magát a kötelesség alól. A köztársnságnak most meg kell mutatnia életképességét.

Az „Eclair“ Perier lemondását államcsinynek mondja. Périernek, mielőtt elhatározta magát, a parlamenthez üzenetet kellett volna intézni és inkább fel kellett volna oszlatni a képviselőházat, mint lemondania.

1894 junius 27.

Jean Pierre Paul Casimir-Périer-t a versailles-i kongresszus 1894 junius 27-én választotta meg 7 évre a franczia köztársaság elnökévé. 845 szavazat közül mindjárt az első szavazásnál 451-et ő kapott. Az abszolut többséghez 423 szavazat kellett, ő tehát 28 szavazattal többet kapott. A radikális Brissonra 195-en, Dupuyre 97-en szavaztak. Casimir-Périer csak barátai és anyja sürgetésére fogadta el a jelöltséget. A mikor Périer azt mondotta barátainak: „Lelkiismeretem tiltja, hogy oly tiszteséget vállaljak, a melyre még nem vagyok elkészülve“, az öreg asszony igy szólt:

— „Fiam, ha a kötelesség szólit, talán a veszély is már jelen van. Egy Casimir-Périernek mindig készen kell állania.

Casimir-Périer ekkor belátta, hogy kénytelen engedni és oda fordult a jelenlevő Bourdeauhoz, a ki legmeghittebb barátja volt s igy szólt hozzá:

— Bourdeau, ha önt megkinálom a miniszterelnökséggel elfogadja-e?

Bourdau egyszerüen igy felelt:

— Egészségi állapotomat tekintve, ön ezzel valószinüleg az életemet kéri, de ha ön Francziaországra és a köztársaságra nézve jónak tartja, rendelkezzék fölötte.

És a következmények megmutatták, hogy Burdaeu életét áldozta fel a hazáért.

Az elnökválasztás.

— Távirat. —

Páris, jan. 17.

(Feladatott délután 4 óra 20 perczkor, érkezett 5 óra 40 perczkor.)

Az első elnökválasztásnál az első szavazás eredménytelenül folyt le.

Brisson-ra 360 szavazat

Waldek Rousseau-ra 250 szavazat esett, a többi szavazatok megoszoltak.

Ezután az elnök elrendelte a második szavazást, valószinü, hogy ez sem fog eredményre vezetni, ugy, hogy harmadik, sőt negyedik szavazás is várható.

Brisson megválasztatása esetére szoczialista-tüntetéseket terveznek.

Deés és főgymnasium.

A 8. számban hasonló czim alatt megjelent czikkre a „Szolnok-Doboka“ czimü lap valamilyes módon válaszól; czáfolni meddő kisérletnek tartja; inti az olvasó közönséget, hogy ama czikkben közölt adatokat ne higyje. Igen ám, de a mit az ember tudni szokott, azt nem szokta hinni!

Az illető „egy polgár“ pedig az emlitett czáfolat (vagy micsoda?) után indittatva érzi magát — kiegészitésképpen — még a következőket is elmondani:

A megelőző czikk a főgymnasium — mint intézmény — értékéből nem von le semmit, ez nem is szándéka, de igenis védi mint polgárhoz illik, a polgári iskola álláspontját, mint a polg. osztály képző intézetét. És miért? Azért, mert társadalmunk egy oly torzalakot mutat, melynek borzasztó nagy feje és nagy végtagjai vannak, törzse ellenben nincs.

Deés város és vidékének társadalma ilyen képet nyujt. Deés régebben egy módos iparos város volt, polgárai gazdagok voltak, egy idő óta azonban az urhatnámság nyavalyájába estek, szégyennek tartották a dolgot, némelyek ma is annak tartják, — mondván, hogy ur az, a ki nem dolgozik. Igy az elszegényedés következett be.

A deési polg. fiu-iskola — az előbb emlitett téves és hiu felfogás következtében megbukott a polgárság gyermekeit a polg. isk. tantestület által 1000 frttal kezdeményezett segélyegylet utján élelmezteti, ruházatja, taneszközökkel látja el, szóval iparkodik azokat müvelt, értelmes és hasznos polgárokká és jó hazafiakká nevelni. Midőn ezen intézet valóságos missiót teljesit, midőn a kezdet nehézségeit kezdi legyőzni, midőn a város polgári osztálya önmagával, a társadalommal és hazájával szemben feladatát kezdi megösmerni, akkor készülnek a polg. iskola kapui bezáródni.

Pedig a polgárságnak csak ilyen iskola kell és felel meg; a melyik polgár ezt nem igy fogja fel, az a fentebb leirt betegségből még nem tudott kigyógyulni.

Kiknek kell hát Deésre a főgimnázium; Az ott székelő hivatalnokoknak, de nem mindeniknek, csak azoknak, kik nem elég nagy urak ahoz, hogy csak a szomszédban is levő, olcsó és gyors közlekedéssel biró városok (Beszterce, Nagy-Bánya, Zilah, Kolozsvár vagy éppen Szamosujvár) főiskoláit vegyék igénybe; de a kik már — tisztelet a kivételeknek — ahoz igen nagy urak, hogy fiaikat a deési polg. iskolában tanittassák. Deés város lakosságának ez az osztálya akadályoztatta meg a város iskolaszékét azon nemes törekvésében is, melynek alapján a polg. fiu iskolát kereskedelmi szakiskolával czélozta kiegészitni. A vidéki — t. i. nem deési — család, ha gyermekét gimnáziumban akarja tanittatni — és érette áldozni tud, az bizonyára nem a deési gimnasiumot fogja felkeresni, hanem a kolozsváriak valamelyikét, mert az aztán legalább valamivel külömb város, mint Deés, de nem drágább, mint Deés.

Figyelmet érdemlő kérdés a tandij kérdése is. Az állami főgimnáziumban az évi tandij rendesen 25—30 frt szokott lenni; a könyvek és taneszközök tanév elején és éven át 30—40 frtra szintén tehetők. Mit fog tenni gyermekével azon szegény iparos — vagy földmüves szülő, ki jelenleg a polg. iskola 5 frt tandiját sem birja fizetni, könyvvel — élelemmel stb. pedig „a polg. isk. szegény tanulók segélyegylete“ látja el.

Ezen kicsinyeseknek látszó, de fontos körülmények ugy látszik sem ide lent nincsenek eléggé fölismerve, sem oda fent eléggé ismertetve. Tehát minden esetre czélszerü lesz több figyelemmel és nagyobb tapintattal fogni a dolog tényleges megoldásához. Legyen — ha telik — főgimnázium, de maradjon meg a polg. fiu iskola!

Ennyit tartottunk még szükségesnek polgári minőségünkből kifolyólag megjegyezni, a többi nem tartozik reánk!

Egy polgár.

Jogász-bál.

Kolozsvár, jan. 18.

Tegnap este folyt le Kolozsvárt a farsang első elite bálja, a mely eredményre, fényre és sikerre nézve is bizonyára az elsők között foglal helyet a farsang folyama alatt kilátásba helyezett szép számu mulatságok között. A nemzeti szinház tágas nézőtere, már fél 10 órakor megtelt az ifju nemzedék lelkes tánczosaival, a rendezőség feljelvényezve, csoportokba verődve, várta a bál lady-patronesseit. 10 óra körül léptek a bálterembe, először Óváry Kelemenné, valamivel később br. Wesselényi Béláné. A zenekar rázenditette a Rákóczyt is a sorfalat képező rendezőség hódolattal hajolt meg előttük. Ezután megtörtént a bálanyák előtt a rendezőség elvonulása és bemutatkozása s nemsokára kezdetét vette a tánczmulatság.

A páholy-sorokat is mindenütt elegáns és előkelő közönség foglalta el s ugy a földszint, mint a néző helyek 10 óra után már zsufolásig telve voltak. Pongrácz Laji zenekara rázenditette a csárdást s a vig kedélyü fiatalság már a következő pillanatban ott hullámzott a banda előtt ragyogó jó kedvvel és animoval járva a tánczot. A tánczdarabok között a helybeli zeneszerzők is szerepeltek nehány darabbal. Vikol Simontól négyest, Horovitz Józseftől keringőt és ifj. Ditrói Nándortól csárdást játszott Pongrácz zenekara.

A csinos tánczrend, melyet Váradi Béla (Budapest) állitott ki, egy absolutoriumot ábrázolt, oxidált bronztokban aranydiszitéssel. A két bálanya tánczrendje bordó-pluhsce monogrammos tokban vert ezüstből készült. Ezenkivül ugy a bálanyákat, mint a bálkirálynékat gyönyörü csokrokkal lepte meg a rendezőség.

Igen természetes, hogy a tánczkedv arányban állott a publikum sokaságával, a mennyiben a négyeseket 100 pár tánczolta és a szakadatlan jó kedvnek csak a bajnali órák vetettek véget.

A buzgó és éppen olyan borzas Balázs Árpád pénztáros jelentése szerint a bál tiszta jövedelme a 600 frtot meghaladja.

És most jegyezzük ide ugy a mint eszünkbe jut, azok neveit, a kik a jogászbálnak pompáját, fényét emelték. Az asszonyok közzül jelen voltak: Lady patronessek: br. Wesselényi Béláné, Óváry Kelemenné, br. Horváth Ödönné, br. Kemény Kálmánné, gr. Triangi Assencioné, br. Bánffy Ernőné, br. P. Horváth Kálmánné, gr. Teleki Lászlóné (koltói), özv. Zeyk Dánielné, br. Kemény Kálmánné, Bölöny Józsefné, Barcsay Domokosné, Dobál Antalné, özv. Csiky Lázárné, László Lászlóné (Nagy-Iklód), Papp Jánosné (Brassó), Bod Gyuláné (Deés), özv. László Lászlóné, dr. Heppes Miklósné, dr. Farkas Lajosné, dr. Kiss Mórné, dr. Lechnerné, dr. Csiky Viktorné, Csiszér Károlyné, Heigel Lipótné, idősebb Zeyk Józsefné, ifjabb Zeyk Józsefné, Pavlik Sándorné, doktor Márki Sándorné, Szappanyos Miklósné, Bernáth Albertné, Náthán Salamonné, Baintner Hugóné, özv. Tompa Károlyné (Kraszna-Horváthi) dr. Isac Aurélné, Balog Ferenczné, Tauffer Józsefné, Ditrói Morné, Somodi Istvánné, Trandafir Miklósné, Straubné, Szathmári Elekné, dr. Pisztóri Morné, Szvacsina Gézáné, Deák Pálné, Vikol Antalné, dr. Purjesz Zsigmondné, Gál Elekné, Szabó Józsefné, Szabó Dénesné, Lázár Gáborné, Kőváry Mihályné, Száváné (Nádas), Gajzágó Antalné, Markovics Lajosné stb.

Leányok: Béldi Emma, Wesselényi Ilona, Bánffy Anna, gr. Béldi kontesz, Jósika Berta és Erzsébet, Bethlen Tima, Kemény Ilona, Aubin Róza, Bethlen Irma, Horváth Jenke, Triangi Eliz', Zeyk Czeczil, Zeyk Ágnes, Mikes Rozálie, Ováry Iluska, Vikol nővérek, Csiszér nővérek, Pávlik nővérek, Schilling nővérek, Balog Ilonka, Somodi Mariska, Tauffer nővérek, Csiky Szandrin, Straub Minka, Szathmáry nővérek, Hegewald kisasszony, Schlauf Bella, Kőváry Ilona és Dalma, Náthán nővérek, Száva Ilonka, Pisztori Irén, Szappanyos Vilma, Csiky Katinka és Sarolta, Sipos Etelka, Bogyó Margit, Gál Emma, Sugár Mariska, Molnár Ilonka, Urbán Ella, Somlyai nővérek stb.

A notabilitások közül ott voltak: Gr. Béldy Ákos főispán, br. Wesselényi Béla, br. Jósika Andor, gr. Teleky László (koltoi), Barcsay Domokos, Bölöny József, br. Jósika Gábor, gr. Esterházy Dénes, gr. Teleki Ádám, gr. Triángi Assencio, gr. Béldi Kálmán, Zeyk Gábor, Zeyk József id., Stuckheil Gyula, Zeyk József ifj., br. Bánffy Ernő, gr. Mikes Zsigmond, gróf Bethlen Károly, gróf Mikes Árpád, doktor Ováry Kelemen, doktor Pisztory Mór, dr. Groisz Gusztáv, dr. Haller Károly, dr. Kiss Mór, dr. Jancsó György, Hild Gyula altábornagy, Klobucsár Vilmos tábornok, Strasszer vezérkari-őrnagy, Szvacsina Géza, Losonczi János, Deák Pál, dr. Szombathelyi József, Simai Gyula, dr. Novák István, dr. Farkas Géza, dr. Lehner Károly, dr. Purjesz Zsigmond, Heppes Miklós, Dobál Antal, Csiszér Károly, Baintner Hugó, Papp János, Rónay Béla, Somodi István, dr. Deák Albert, dr. Náthán Salamon Schlauf Viktor, dr. Szabó Dénes, dr. Márki Sándor stb.

Ime, a diszes névsor, a mely talán ittott hiányos lehet, de az csak a tévedés hibája. A nevek közlésében pedig semmi sorrendet nem tartottunk, csak ugy jegyeztük fel, a mint láttuk és a mint eszünkbe jutott. A gyors munka lehetetlenné tette, hogy betü rendbe szedjük a neveket, de meg vagyunk győződve, hogy ebből senki sem igyekszik

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Január 18.

Klára.

— Angol regény. —

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára forditotta: AMICA.

I.

Vásár napja volt Dinánban, s a Duguesclin téren — mely a legnagyobb négyszögü tér volt a városban — a kis türelmes Bretányi tehenek egész naphosszat a sétányt körülvevő alacsony kőfalba illesztett karikákhoz kötve állottak; pár lépésnyire tőlük a farmerek alkudoztak felettük, mig a feleségük a kőfalon ülve, éles hangon s élénk taglejtéssel, egymással terécseltek.

Ezen a napon oly szokatlanul nagy volt a sokadalom, hogy a vásártér mellett levő keskeny utczákat is elfoglalták az emberek; és itten, egy árnyékos szegletben cserép edényekkel körülvéve, egy vidám falusi leány ült a szomszédjával, egy hozzá hasonló piros arczu leánykával beszélgetett, a ki tojás és irosvajjal telt kosaraival az oldala mellett, nem messze ült tőle.

A nap fényesen sütött, a harangok vidáman zugtak; a könnyü szellő által érintett falevelek kellemesen susognak: a keskeny utczán két irgalmas nővér jött lefele, s egy ránczos arczu öreg asszony, a ki az ablak előtt ülve font, megállitotta az orsóját, s áldást mormogva nézett utánnuk.

Az utcza végén levő vendéglő ajtaja előtt asszonyok állottak egy csoportban, egymással beszélgetve. Tárralgásuknak a tárgya nagyon mély és szomoru érdeklődéssel birhatott, mert mindegyiknek az arcza szomoru volt, lassu elfojtott hangon beszéltek, az egyik közzülök mindegyre hátra lépett, s közvetlen a kapu felett levő vendég szobának a leeresztett függönyeire és besötétitett ablakaira nézett.

— Madame, tehát csakugyan igaz, hogy a gyermek meghalt? — kérdé egy ujjonan érkezett, a ki épen most jött le sietve az utczán, s a kis csoporthoz csatlakozott.

— Fájdalom igaz, édes jó Amáliám — válaszolá a Madame ünnepélyes fontossággal a hangjában. A kedves kis angyal ezelőtt egy pár órával halt meg; épen midőn a a szent keresztelő viz a homlokát érintette megrázkodott, kis tagjait kinyujtotta, s lelke felszált az ártatlan angyalok társaságához csatlakozni.

— Madame, és a szegény anya? — Még most sincseni jobban?

— Sokkal rosszabbul van szegény. A gyermek halála óta mindig deliriumban van, ott fekszik — s a Madame felmutatott a besötétitett szobára — nyögve s nyugtalanul hánykolodva az ágyában, s folytonosan csak ez az egy kiáltás hangzik az ajkairól — „gyermekem kis leányom!“ — Ah a szegény asszonyt látni és hallani szivrepesztő! — s a Madame egy pár résztvevő könnyet törült le a szemeiről. Az orvos — folytatá — a Lion-utczában lakó angol orvos — azt mondja, hogy ha a beteg nyugodni és aludni tudna, minden jól volna; de mindnyájan, én, az irgalmas nővér, és a Monsieur ur maga, hiába követünk el mindent, hogy lecsendesitsük. Nem akar reánk hallgatni, Néha felretten, szemeit körül jártatja a szobán, mint ha a gyermekét keresné; karjait kinyujtja, mintha a kis babát akarná a szivéhez szoritani — és a Madame, a ki meglehetős utánzó tehetséggel bir, beszéd közben a beteg tekintekintetét és mozdulatát utánozza, — aztán vissza esik a vánkosokra, s az a halk fájdalmas nyögés ujra kezdődik. — Ah, szegény, ő igazán szánalomra méltó!

— Madame, és magok semmit sem tehetnek, hogy lecsendesitsék? — kérdi az egyik asszony.

— Mindent megpróbáltunk! Mindent, egy dolgot kivéve.

Madame elhallgatott, titokteljesen bólint a fejével, s a szembe levő házra mutat, hol egy fiatal asszony ül az ablaknál egy kis babát táplálva.

— Hallgassatok ide barátaim! Ez a gondolat éppen most villant meg az agyamban — folytatá élénken; de nem, nem szólok — megyek és rögtön megbeszélem a monsieurrel.

S a terécselő asszonyok bosszuságára a Madame hirtelen elfordult tőlük, s a kis kikövezett előcsarnokon keresztül menve, gyorsan haladt fel a lépcsőn, mig végre a folyosóra érve egy félig nyitva levő ajtó előtt megállott. Várakozott egy pillanatig, aztán kopogtatott, először csendesen, aztán, miután nem kapott választ, kissé hangosabban.

De még mindig nem kapott választ. Azonban a madame sokkal türelmetlenebb volt, s uj ötletének a szellőztetését sokkal nyughatatlanabbul várta, minthogy hosszasabban várakozni tudott volna; még jobban kinyitotta az ajtót s a szobába lépett.

Egy hosszu szakállu, magas, középkoru férfi állott a szoba tulsó végén, mélyen elmerülve nézett le egy kis bölcsőre, melyben az a gyermek feküdt halva, kinek születését oly óhajtva várták, kinek gyenge életétől oly sok minden függött. A férfi arczán oly különös kifejezés volt. Még a madame szemei is inkább haragot láttak, mint bánatot — több volt azokban a sors ellen való fellázadás, mint a mélyen sebzett atyai sziv fájdalma.

E gyermek élete oly sok jelentőséggel birt előtte; vagyont biztositott a számára és egy nagy birtok felett való hatalmat és mind azokat a földi javakat, melyek a sir Crosby John szemei előtt oly becsesek voltak és a melyek most a felesége életétől fügöttek — azon élettől, melyről az orvos alig egy órával ezelőtt azt mondta, hogy — csendesen kialvóban van.

— És az a gyermek nehány órával ezelőtt — mig az a rettenetes rángatózási roham rá nem jött — oly egészségesnek erősnek és életre valónak látszott!

És valóban, a bölcsőben fekvő fehér selyembe öltöztetett, fehér virágokkal körülvett szép fehér gyermekkel, még most is nehéz a halál és felbomlás eszméjét ugyan azonositani.

Az az ajtó, mely a belső szobába vezetett, félig nyitva volt, mert rendkivüli meleg szeptemberi nap volt, s a mint a Madame belépett, hallotta azt a lassu bánatos nyögést, melyet koronként az az élesebb és hangosabb fájdalmas kiáltás szakitott félbe, mely jó szivének a részvétét már előbb felköltötte.

Habozott egy pillanatig, aztán keresztül ment a szobán, és Sir Jánoshoz közeledett. De az nem vette őtet észre, mig a kezét kinyujtva a karját nem érintette.

— Monsieur, szabad beszélnem? — kérdé.

Sir John megrettent s meglepetéssel fordult feléje.

— Madame, nem hallottam midőn belépett. Igen beszélhet, mi a baj? — mondá gyorsan, és némi meglepetéssel a hangjában, mert a Madame arczkifejezése felébresztette a kiváncsiságát.

— Monsieur, nekem egy pompás gondolatom van. Ebben az utczában — oh, épen szembe velünk — csak nehány lépésnyi távolságra, — három héttel ezelőtt egy kis gyermek született — egy olyan leányka mint ez a kis angyal. Engedje meg, hogy áthozzam a madamehoz; engedje meg, hogy a karjaiba tegyem a gyermeket — ő sokkal gyengébb, sokhal betegebb, minthogy észre tudná venni, hogy az nem a saját gyermeke; s ha majd a kis kezek érintését érzi az arczán és az édes ajkak szivását a kebelén — ah, én magam is anya vagyok, és tudom, hogy mi fog bekövetkezni! — kiáltá madame összefüggetlenül — valószinü, hogy a szegény lázas agy visszakapja nyugalmát és ő meggyógyul.

Sir John határozatlanul nézett a madame izgatott arczára.

— Madame, attól félek, hogy ez nagyon veszélyes kisérlet volna? Hát ha megismeri, hogy nem a saját gyermeke? — kérdé sir John komolyan.

— Még akkor sem lehetne rosszabbul, mint a hogy most van, de én meg vagyok róla győződve, hogy ő nem fogja megismerni! — kiáltá a madame. Monsieur, hallja! Mindig az a fájdalmas nyögés és ugyanaz a szivszaggató kiáltás a gyermeke után!

Elhallgatott s a nyitott ajtó felé mutatott. A sir John arcza elérzékenyült.

— Jól van madame, kegyednek igaza van abban, hogy nem árthat ezt, vagy bárminő kisérletet megpróbálni, miáltal őt lecsendesithetjük — mondá. Ha kegyednek ugy tetszik s ha a gyermek anyja hajlandó azt megendedni, kérem hozzá át a kis leányt.

— Ha az anyja megengedi! Ah, Monsieur, sokféle anyák vannak a világon — mondá a madame rejtélyesen. Például ez, a kiről beszélünk, szivesen megválna a gyermekétől akár örökre. Azt mondják — s a madame hangja felindulástól remegett — hogy a kis ártatlant annyira gyülöli, hogy látni sem kivánja. Oh, Monsieur, ne féljen semmit, ő szivesen ide adja akár mennyi időre lesz önnek reá szüksége!

(Folytatása köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

semmit félre magyarázni. Különben is annyi jó kedv, annyi sugárzó öröm után, kinek jutna eszébe megharagudni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 18.

— **Milyen szint vall az uj kabinet?** Ne is kérdezzük. A régi, kopott szint. Azt a magyar előtt gyülöletes szint, a mit már a honvédek kardbojtjára is rádisputált elődje, a másik kormány. A ki nem hiszi, olvassa ki a nevükből:

FESTETITS ANDOR
LUKÁCS LÁSZLÓ
ERDÉLYI SÁNDOR
JOSIPOVITS IMRE
BÁNFFY DEZSŐ
PERCZEL DEZSŐ
FEJÉRVÁRY GÉZA BR.
WLASSICS GYULA
DANIEL ERNŐ.

— **A Pusztay-árvák** ügyében vasárnap d. e. 11 órakor a városháza közgyülési termében lesz az elszámolás. Erre a gyüjtők és a bizottsági tagok meghivatnak. A bizottság szükségesnek tartja előzőleg a következő gyüjtések közzétételét: Özv. báró Bánffy Zoltánné ivén Teleki Samu gróf 50 frt, a gróf Béldi Emma ivén adakoztak: Mikes Zsigmond gr. 10 frt, Miksa Imre 10 frt, Rónay Elemér 5 frt, Keltz Sándor 5 frt, Teleki Ferencz gr. 5 frt, Bornemisza Elemér báró 10 frt, Bethlen Károly gr. 10 frt, Csaba Zoltán 10 frt, Matskási Pál 5 frt, Wesselényi báróné 5 frt, Sigmond Ákos 10 frt, Szacsvay Sándor 5 frt, Antos István 10 frt, gr. Bethlen Tima 5 frt, Zeyk Albert 10 frt, br. Wesselényi Béláné 10 frt, br. Bánffy Ernőné 5 frt, Zeyk Dánielné 5 frt, br. Bánffy Albertné 10 frt, br. Wesselényi Ferencz 5 frt, Teleki László Gyula gróf 10 frt, gróf Teleki László Gyuláné 10 frt, Béldi Ákos gróf 20 frt, gróf Béldi Ferenczné 5 frt. Teleki Károly gr. 10 frt, Szilvásy Carola 5 frt, Huszár Sándor báró 5 frt, Ugron Sándor 5 frt, Mikes Ármin gr. 10 frt, de Gerando Antonina 5 frt, M-me Tomachote 1 frt, Puskás Erica 1 frt, Biela Mariska 1 frt, gróf Teleki Lászlóné 5 frt, Jósika Andor báró 5 frt, Valaki 5 frt, gróf Mikes Miklósné 5 frt, gróf Mikes Janka 5 frt, Spanochi Leó gr. 5 frt, Fehérváry Jenő 5 frt, Barcsay Domokos 10 frt, Barcsay Domokosné 10 frt, gróf Esterházy Jánosné 5 frt, Esterházy Dénes gr. 5 frt, Frölich Albinné sz. Móricz Paula 20 frt, báró Bánffy Jánosné 5 frt, Bethlen Gábor gróf 5 frt, Lengyel Lajos 10 forint, Jósika Lajos báró 5 forint, ifjabb Zeyk József 5 forint, ifjabb Wesselényi Miklós báró 10 forint, Béldi Kálmán gr. 5 frt, gróf Trianginé 4 frt, Almásy Imre gróf 10 frt, Manusberg Sándor br. 5 frt, Kornis Károly gróf 5 frt, gróf Almássy Imréné 10 frt. Főösszeg: 412 frt, — a Ditrói Mór ivén, (beszolgáltatta 1895. jan. 1-én) Gyalui Farkas dr. 10 frt, Györffy Gerő báró 3 frt, Hintsch Herman 1 frt, Orbán Józsefné 3 frt, Mihályffy 20 frt, Khon Dávid (B. Gyula) 5 frt, Geréb Mártonné 2 frt, Dabó Sándor szinigazgató (Beszterczebánya) 25 frt 30 kr, ifj. Czirják János Jenő 1 frt, báró Kemény Árpádné 30 frt, Tapolczay Dezső 27 frt 60 kr, Peterdi Sándor (Somogyi társulata) 10 frt, Kachóh Edith-Fatime 26 frt, „Erdélyi Hiradó“ 22 frt, Gaál Gyula (Arad) 23 frt 50 kr, Foris István (Arad) 34 frt, dr. Hoványi Ferencz gyüjtése 162 frt. Főösszeg: 384 frt 40 kr. Megemlitjük, hogy a Ditrói előadás brutto bevétele, mely a bizottságnak levonás nélkül, még az előadás estéjén átszolgáltatott, 516 frt 20 kr. volt.

— **A mensa-academica** bizottság minél szebb eredménnyel kecsegtet. Városunk köztiszteletben álló érdemes főispánja Béldi Ákos gróf 50 frttal a mensa alapitói sorába lépett. További adományokat küldöttek a bizottságnak: Kuun Géza gróf Budapestről 14 frtot, Bethlen Pál gróf Besztercze-Nászódmegye főispánja 10 frtot, Reimisch Henrik Budapestről 1 frtot. Fogadják a nagylelkü adakozók a bizottság hálás köszönetét.

— **A jégünnepély** buzgó rendező bizottsága a tegnapi nap folyamán dr. Óváry Kelemen egy. tanár elnöklete alatt ülésezett, s megállapodása szerint az ünnepély fényes, impozáns lesz. Az ünnepély, mely ha csak az idő engedi, e hó 31-en fog megtartatni, jelmez-estély lesz, s a bizottság mindent elkövet, hogy a közönség zöme jelmezben jelenjen meg. Az igen érdekes programmból, mely még csak ezután fog nyilvánosságra hozatni, lapunk t. olvasóinak annyit már is elárulhatunk, hogy olyanban városunk közönségének meg nem volt alkalma gyönyörködni. A szereplők és az egész korcsolyázó közönség lampionos felvonulása bizonyára sok áigfog a közönség emlékezetében megmaradni. A „Hófehérké“-nek ez alkalomra átdolgozott bájos regéje, melyet a napokban fogunk közölni, képezendi a műsor fénypontját. A legjobb korcsolyázók által bemutatott müvészi mutatványok és tűzijáték méltóan fogják a bájosnak igérkező ünnepélyt kiegésziteni.

— **Közgyülés.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága holnap délután közgyülést tart. A rendkivüli közgyülés egyik tárgya lesz többek közt az igazoló választmány megválasztása.

— **Követésre méltó példát** nyujtott a „Karolina“ országos kórház igazgatója dr. Engel Gábor egyetemi tanár, ki a koszoru helyett a kórházalap felügyelő biz. tagjának, Züllich Istvánnak halála alkalmából az orsz. kórház koszoru váltsága czimén huszonöt forintot küldött a mensa academica bizottságnak. Bárha a szép példa buzgó követőkre találna.

— **Az E. M. K. E. álarczos báljára** a páholyok többszörösen tuljegyezve lévén, az előjegyzést a bált rendező kolozsvári fiókvájasztmány elnöksége mai nappal lezárta. A páholyok kiosztását az előjegyzés sorrendében a nőválasztmány fogja eszközölni. Előnyben fognak részesülni azok, a kik a rendezésben fáradoztak. A helyárakat később közli a bizottság valamint azt is, hogy a jegyek hol lesznek kiválthatók.

— **Szabadkai tüzoltók Kolozsváron.** Nagy számmal készülnek jönni Kolozsvárra a f. évben itt tartandó orsz. tüzoltó-kongresszusra a szabadkaiak. S hogy teljesen képzett csapattal rukkolhassanak ki, a gyakorlatokat már meg is kezdették dr. Vermes Lajos parancsnok vezetése alatt. A kolozsvári tüzoltó-egyleti titkárhoz intézett levelükben kijelentik, hogy a tüzoltókkal az ünnepély alkalmával egy csapat kerékpáros is fog érkezni, mely Erdély szebb vidékeire hosszabb körutat is óhajt tenni. E tárgyban bejelentést készülnek tenni a kirándulási programm idejekorán leendő elkészithetésére Bartha Gergely kerékpáros-egyleti kapitányhoz és Borbély György tanárhoz.

— **Az Erdélyi Muzeum-Egylet** orvos-természettudományi szakosztálya folyó 1895-évi január hó 19 napján szombaton d. u. 5 órakor az élettani intézet helyiségében orvosi szakülést tart. Tárgy: 1. Szöcs Mózes: Kisérletek a kaliumhippermanganiummal, mint a phospor ellenszerével.

— **Kereskedők mulatsága.** Holnap szombaton este tartják a Központi szálloda disztermében a kereskedő-ifjak házias jellegü mulatságukat. Az érdeklődés arra mutat, hogy ez a tánczvigalom egyike lesz a legnépesebbnek és leglátogatottabbnak. Felhivjuk rá a közönség figyelmét.

— **A kolozsvári** vasuti olvasó és dalkör 1895. január 27-én d. e. 9 órakor a kör helyiségében (nagy-utcza 30.) rendes évi közgyülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. Kolozsvárt, 1895. január 17-én. A kör elnöke: Török János.

— **Figyelmeztetés.** Rendőrségünktől vett értesülés alapján óva intjük olvasóinkat, hogy elhasznált ruhanémüiket csak engedélylyel biró zsibárusoknak adják el s azoknak is készpénz fizetés mellett, mert egy pár nap alatt 27 följelentés tétetett a rendőrségnél azok ellen, kik a közönség jóhiszeműségével visszaélve, azzal a kifogással, hogy a kialkudott ruhanemüt megbizóikhoz viszik megszemlélés és kifizetés czéljából, már annyi sokat rászedtek, sem a ruhát vissza nem vitték, sem a vételárt át nem adták, hanem az átvett ruhát potom áron elvesztegetve, a kapott pénzt saját czéljaikra elköltötték s igy a velük vásárló közönséget megkárositották, mivel teljes vagyontalanságuk miatt, a törvényes büntetésen kivül rajtuk más elégtételt venni nem lehet.

— **A csalás ujabb neme.** A városon széltében hosszában praktizálják, hogy a két filléresek és egy filléreseket beezüstözik s 10 és 20 filléresek helyett hozzák forgalomba. A rendőrség nyomára jött e csalásnak, a nyomozás a tettesek iránt folyik, olvasóinkat pedig intjük, hogy különösen este jól nézzék meg a filléreseket, mert könynyen anyagi veszteséget szenvedhetnek.

— **A krasznai** „Olvasó-egylet“ 1895. évi január hó 26-án, Krasznán, a városháza termében könyvtárának gyarapitására zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **Uj vasut erdélyben.** A kereskedelemügyi miniszter Puskarin János és édektársaink O-Tohán állomástól Tölcsvárig esetleg az ország határáig vezetendő h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét egy évre meghosszabbitotta és egyuttal Zernesttől Tölcsvárig vezetendő h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **A debreczeni főigazgató ügye.** Békési Gyula kir. tanácsos, debreczeni tankerületi főigazgató ügye, egész Debreczenben mély megdöbbenést keltett. A főigazgatóról ugyanis egyik debreczeni ujság tudvalevőleg azt állitotta, hogy az Emke szolgája azért lett öngyilkossá, mert Békési az általa sikkasztott pénzből kölcsön adott összeget nem fizette vissza neki. Azokban a körökben, hol Békésit ismerik, a dolgot éppen nem tartják valószinünek, a mi, tekintve, hogy 197 forintról van szó s számbavéve a főigazgatói állás méltóságát, természetes is. Békésit különben is mindenfelé becsületes és korrekt embernek tartják s megütközéssel látják az ellene inditott hajszát. A megvádolt főigazgató — mint halljuk — kijelentette, hogy az öngyilkos szolga, a kit ő iszákosságáért elkergetett, sikkasztotta el a pénzt. Erre Márk Endre, az Emke titkára és a Kárpát-egyesület ügyvivője, nyilatkozatot tett közzé a debreczeni lapokban, melyben kijelenti, hogy az öngyilkos szolgát ő is, mások is, mindig józan életünek, az elszámolásban pontosnak ismerték, mig a debreczeni önkéntes tanfolyam igazgatója, Lichtblau kijelenti, hogy a százkilenczvenhét forintot ő kölcsönözte Békésinak. — Egy Debreczenben reggel megjelenő ujság ezenkivül is folytatja a hajszát Békési ellen s holnapi számában uj „leleplezéseket“ igér. E szerint Békési Máthé György előbb nyiregyházai, most lugosi tanárral latin nyelvtant iratott, igérvén neki, hogy a honorariumon megosztoznak. A nyelvtant aztán a Franklin-társulatnál saját neve alatt kiadta, de a felvett 420 frtból Máthénak egy krajczárt sem adott. Mikor Máthé kérte a neki járó pénzt és perrel fenyegette, nyomasztó anyagi visszonyaival mentegette magát s igérte, hogy majd a második kiadásnál kielégiti őt. Máthé azonban hasztalan várt a pénzre s beperelte Békésit. — Hogy mennyi igaz ezekből a dolgokból, azt a vizsgálat lesz hivatva kideriteni, melyet Békási kért maga ellen, de mig a vizsgálat pozitiv adatokat ki nem deritett, Debreczenben sajnálattal és megütközéssel látják a közttiszteletben álló főigazgató meghurczoltatását.

— **A király a Mücsarnokban.** A király tegnap délelőtt tizenegy órakor egyik szárnysegéde kiséretében megjelent a Mücsarnokban, hogy megtekintse az Országos Képzőművészeti Társaság kiállitását. A bejáratnál Wlassics Gyula kultuszminiszter és gróf Andrássy Tivadar, a Társaság elnöke, az igazgatóság, a választmany tagjai és sok müvész jelenlétében. A kormány részéről Wlassics Gyula közoktatási miniszter, a Társaság névében gróf Andrássy Tivadar intézett a királyhoz üdvözlő szavakat. Ő felsége másfél órát töltött a Mücsarnokban és az egész tárlatot behatóan megnézte. Különös figyelmet szentelt azoknak a képeknek, amelyeket báró Eötvös Loránt megvásárlásra kiszemelt. A királynak nagyon tetszettek a bemutatott müvek és kegyesen elfogadván a képes katalógust, amelyet Szmrecsányi Miklós adott át, az egybegyültek éljenzése közepett e szavakkal távozott:

— Igen szép volt, nagyon örülök, meg vagyok elégedve.

— **Egy lengyel szabadsághős halála.** A mult év deczember huszonhatodikán Washingtonban elhunyt Kalusovszky Henrik, Korvinnak, az utolsó lengyel király kanczellárjának fia. 1806-ban született s az 1830-ik évi lengyel szabadságharczban a felkelők táborában küzdött tábornoki ranggal, részt vett a legvéresebb ütközetekben s később mint politikai menekült Amerikába vándorolt ki. Itt élt 1848-ig, a mikor ismét visszajött, hogy részt vegyen a szabadságharcz mozgalmaiban. A frankfurti parlament tagja volt, a mikor pedig Poroszországból számüzték, ujra az Egyesült-Államokba utazott, a hol a polgárháboruk alatt egy lengyel legiót szervezett. A háboru után a kincstárnál vállalt hivatalt, s mint magasrangu hivatalnok halt meg.

— **Kandidátus a bolgár trónra.** A Gesellschafft czimü előkelő német folyóirat legutóbbi számában igen érdekes czikket közöl Bulgáriáról. A jól értesült folyóirat szerint Ferdinánd fejedelem állása Bulgáriában nagyon megrendült s már uj fejedelem jelöltet emlegetnek Battenberg József herczeg személyében. A Battenberg név még ma is sokkal népszerübb Bulgáriában, mint az uralkodó fejedelem neve. Battenberg Sándor arczképét minden házban meg lehet találni. S minthogy a volt fejedelmet tragikus sorsa hamar elszólitotta a földi világról, a bolgár nép az elhunyt testvérére, Battenberg József herczegre gondol.

— **A magyar kir. csendőrség nótája.** Ma Szegedeu tudtára adták országnak-világnak, hogy mi a m. kir. csendőrség nótája. Három csendőrt, ki ritka bátorsággal és önfeláldozással teljesitette kötelességét, az ezüst vitézségi érdemmel tüntettek ki katonai parádé és a Gotterhalte hangjai mellett. A távirat, mely ezt hirül adja, igy szól:

Szegeden január 16. Hubert őrmestert, Biró és Jeszenszky csendőröket, kik a hódmezővásárhelyi parasztlázadásnál a városház ostromlásakor hárman védték a tisztviselőket az óriási néptömeg ellen, ma az ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. Fényes katonai ünnepély volt. Bakonyi tábornok, Janky altábornagy képviseletében, 120 tiszt jelenlétében a „Gotterhalte“ hangjai mellett tüzte fel az érmeket. Az ünnepséghez Csillag őrnagy vezényléte alatt kivonult diszzászlóalj ötféle ezredből volt összeállitva. A czeremónia után bankett volt a lovasiskolában.

Akik tehát eddig nem tudták, azok most vegyék tudomásul, hogy a mi csendőrségünk nótája a Gotterhalte. Meg sem magyarázható, miért kellett ennek a nótának hangja mellett kitüntetni a csendőröket, a kiknek a közös hadsereghez és ennek nótájához éppen semmi közük sincsen. Szép a katonai parádé és okos dolog volt a katonákat kirukkoltatni ehhez a czeremóniához, hadd lelkesedjenek a csendőrök derék példáján, de arra nincs magyarázat és nincs mentség mjért kellett a m. kir. csendőröknek a közös hadsereg nótáján lelkesendniök.

— **Albrecht főherczeg halálhire.** Szerdán délelőtt Bécsben az a hir volt elterjedve, hogy Albrecht főherczeg Arcóban meghalt. Mindenfelé nagy volt az izgatóttság, mig ki nem derült, hogy a hir alaptatlan. A főudvarmesteri hivatalban igen sokan kérdezősködtek a főherczeg állapota felől, de ott azt a választ kapták, hogy Albrecht főherczeg állapotában a javulás tartós. A délutáni arcói táviratok tényleg tartós javulást jelentenek, hogy a főherczeg állapota teljesen kielégitőnek mondható.

— **Egy őrült rémtettei.** E hónap 7-én, — mint Bécsből irják — a bécsi közkórház megfigyelő osztályáról elbocsátották Ruzicska Antal asztalost, a ki hazament szülővárosába Pozsonyba. Ruzicska oda haza nehány napig rendesen viselkedett, de tegnap előtt egyszerre dühöngeni kezdett s őrült állapotában feleségét a fejszével megsebesitette. A után kiment az előszobában s az ott tartózkodó 13 leányát és anyósát a fejszével ugy összevagdalta, hogy alkalmasint meghalnak. Végre felment a padlásra s felgyujtotta a háztetőt, a mely egészen elhamvadt s ő maga is beleégett. A haldokló asszonyokat kórházba szállitották.

— **A csegezi** unit. egyház roskadozó állapotban levő temploma javára Csongvay Béla elnök, Benczédy Domokos r. b. jegyző, Kolumbár Károly r. b. pénztárnok s több vidéki rendező közreműködésével jan. 6-án ugy erkölcsileg, mint anyagilag tényesen sikerült zártkörü tánczvigalom rendeztetett. Bevétel volt 203 frt 60 kr. Kiadás 62 frt 42 kr. A templom czéljára átadatott 141 frt 18 kr. Az ügy érdekében nagy buzgalmat fejtettek ki: Csongvai Béla, Pálfy János, Benczédi Domokos, lelkész Kolumbán Károly igazgató.

— **Egy medvevadász halála.** A napokban halt meg Ausztráliában Diaz Faes Juan, a hires spanyol medvevadász, a ki a bikaviadalok hazájában a legnépszerübb emberek közé tartozott. Diaz nem afféle közönséges medvevadász volt. Az óriási termetü, hatalmas embernek egyedüli fegyvere az ökle volt, a melylyel le tudta teriteni a legerősebb medvét is. Hőstetteiről regények szólnak, melyeket Spanyolországban a ponyván árulnak s akárhány spanyol népszimünek a hőse a jeles medve-vadász. A leghiresebb angol bokszolókat játszva győzte le. A ki egyszer érezte Diaz öklét, az teljes világéletében sem feledte el, mert megérezte a nyomát. A spanyol Toldi Miklóst nagyon szerették a királyi udvarnál a hol különben a bikaviadalok iránt is igen érdeklődnek. Krisztina anyakirályné s az udvar nagyjai ugy bántak Diazzal, mintha csak közéjük tartozott volna. Éppen ugy, mint Toldi Miklós, Diaz is szelidlelkü, jámbor, türelmes ember volt.

— **Az öngyilkos menyasszony.** Pozsonyban mint levelezőnk irja, élénk részvétet kelt a szép Zuna Hortense öngyilkossága a melyről mai lapunkban közöltünk részleteket. A szép fiatal leány, a ki már jó ideje jegyben járt Hauer utász főhadnagygyal, boldog, vidám kis menyasszony volt, tele a legrózsásabb ábrándokkal, a melyek csak akkor foszlottak szét, a mikor vőlegénye öngyilkosságát meghallotta. Hirtelen elsápadt a rózsásarczu menyaszony, és szót sem szólva ment ki a szobából, a hol még nehány percczel ezelőtt a legvidámabban beszélgetett családja tagjaival. Az nap Zuna százados sétálni ment, a család többi tagjai pedig látogatóban voltak, és igy egyedül maradt otthon Hortense az ő nagy bánatával. Négy óra tájban bement a náluk lakó katonatiszt szobájába, levett a falról egy kis revolvert és két lövéssel véget vetett bánatának, és rózsás, ábrándos életének. Anyja, a ki éppen akkor érkezett haza, még hallotta a lövést a mikor a szobába ért, még lélekzet a kis menyasszony, de a mire az orvos is oda érkezett, vége volt az utász-főhadnagy menyasszonya és a kapitány leánya tragédiájának, mert már halott volt a szép Zuna Hortense.

— **Utólérhetetlen Mannlicher.** Még jóformán ki sem hült a helye azoknak a millióknak, a miket a nyolcz milliméteres Manlicher-féle ismétlő fegyverekre kiadtunk s máris azzal az örvendetes hirrel lepnek meg bennünket, hogy az „utólérhetetlen“-nek elnevezett fegyver rossz, mert még jobbat találtak fel. Még pedig öt milliméteres Mannlichert. A naiv olvasó talán nem fogja rögtön megérteni nagy örömünket a három milliméter különbség miatt, a mi a két fegyver között van. Hiszen az egész három milliméter egy méternek csak három ezredrésze s e miatt talán nem érdemes oly mód nélkül örülni. Tehát megmagyarázzuk. Ez a három mméter különbség, a mig megvalósul, szépen megnő, milliókra, tiz milliókra. És növekedésében azon a csodálatos változáson megy keresztül, hogy hosszegységből pénzegységgé változik át. Még pedig ugy, hogy mindegyik milliméterből lesz tiz millió forint s mire a három milliméter különbség eltünt, lesz harmincz millió forintnyi különbség állami költségvetésünkben. Mi persze azt hittük, hogy költségvetésünket a katonai kiadások már ugy megterhelték, hogy már képtelenek vagyunk ujabb katonai kiadásokra. Most pedig azt látjuk, hogy uj harmincz milliót is elbirunk. Legalább igy gondolja a közös hadügyminiszter. S e miatt van a nagy örömünk. Az uj öt millimeteres Mannlicherrel különben most folynak a kisérletek, melyek természetesen fényesen ütnek ki. A nyolcz millimeteres társától abban különbözik, hogy ezer méternél kisebb távolságnál nem kell rajta a czélvesszőt igazitani s hogy kezdő sebessége tetemesen nagyobb. Amellett behatoló ereje is nagyobb; 85 czentiméternyire furódik bele a kemény fába is. A kaliber fogyása következtében a golyó sulya is megfogy s ennek következtében a katonáknak vagy egy nyolczad kilóval kevesebb hordani valójuk lesz. Ez a tizenkét dekagramm pedig bizonyosan megér harmincz milliót. Ha nem is nekünk, de mindenesetre a hadügyminiszternek.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Br. Jósika a király személye körüli miniszter.

Budapest, jan. 18.

(Délután 4 óra 20 percz.)

Lapunk zárta után sürgönyzik, hogy br. Jósika Samu elfogadta ő felsége személye körüli miniszteri tárczát.

A franczia köztársaság uj elnöke.

Páris, jan. 18.

A Versaillesben megejtett elnökválasztás eredménye ezt a váratlan fordulatot vette:

Faure Felix kapott 429, Brisson 360 szavazatot.

Faure Felix tehát 69 szótöbbséggel a franczia köztársaság elnökéül választatott.

A monarchisták és a szocziálisták zajongó elégületlenséggel értesültek a szavazás eredményéről.

A szocziálisták a parlamentben kiméletlen hadjáratot jelentettek be az uj elnök ellen.

Baudry d' Astont monarchista képviselő a padra felállva követelte a köztársaság eltörlését.

Mikor Faure Felix, a köztársaság uj elnöke az este visszautazott Párisba, az állomásnál Chamelle-Lacuor üdvözölte, melyre az uj elnök meghatva felelt.

Páris utczái egész a köztársaság palotáig lelkesedéstől hangzottak.

Ugy Párisban, mint a vidéken hatást tett a választás eredménye.

Faure Felix tengerészeti miniszter volt a Dupny-kabinetben.

Első eset, hogy gazdag iparos emelkedik az elnöki méltóságba.

Faure Felix ugyanis régebben egy nagy borkereskedés élén állott.

Az uj elnök régebben nagy német gyülölő volt, olyannyira, hogy lábát soha német ember házába nem tette.

Wekerle bucsuja,

Budapest, jan. 18.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma bucsuzott el a miniszterelnökségtől. A miniszterelnöki irodát Bánffy Dezső br, átvette.

A régi miniszterek bucsu látogatást tettek Wekerle volt miniszterelnöknél.

Hadsereg tisztelgése,

Budapest, jan. 18.

Bánffy Dezső miniszterelnöknél ma d. e. tisztelgett a tábornoki kar.

A hadsereg e főtisztjeit Lobkovitz Rudolf magyarországi hadtestparancsnok vezette.

48-as honvédőrnagy halála.

Békés-Gyula, jan. 18.

Beke Gyula volt 48—49-es honvédőrnagy nyug. alezredes Békés-Gyulán meghalt. Temetése ma volt nagy pompával.

Anarchista merénylet.

Budapest, jan. 17.

Milánóban, Celli főtörvényszéki ügyészhez, alázatosan kért bebocsátást, egy elegánsan öltözött ur.

Midőn Cellini maga elé engedte, az idegen iratokat adott át neki és kérte, hogy sziveskedjék beletekinteni.

Az ügyész olvasni kezdte az iratokat, mire az idegen **éles kést rántott elő s egy hatalmas szurással átmetszette Cellini nyakütereit.**

Az ügyész rövid haláltusa usán meghalt.

A merénylő anarchista.

Oláh nők albuma.

Budapest, jan. 18.

Az erdélyi oláh asszonyok egy albumot csináltak, a melyben megköszönik az olasz sajtónak a támogatást, a melyben a magyarok szerencsétlen rabszolgáit (?) részeltették az által, hogy ügyöket felkarolták.

Ez album ma Rómába érkezett.

Elfogott sikkasztó.

Budapest, jan. 18.

Budapest első kerületének rendőrfelügyelőjét, ki büntársa Czikó János postai számvizsgálónak, sikkasztás miatt elfogták.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A farsangi divat.

— Szezon czik. —

Itt a farsang, a mulatságok, estélyek, bálok hangversenyek ideje. Nem tartjuk érdektelennek, ha szép olvasónőinkkel megismertetjük a most Párisban uralkodó divatot.

Csupa himzés, csipke, prém, szalag és gyöngy! Ezt aztán annyi müvészettel állitják össze és olyan dusan alkalmazzák, hogy szinte salnáljuk azokat a szerenycsétlen derekakat, melyeket tulhalmaznak velük.

Ime nehány kivágás disze selyem mousseline vagy surahból ránczolt chemiette felett.

Ezek a kerek vagy négyszögletes kivágások először is 'paszományos-sujtással vagy csipkebetéttel vannak köritve.

Következnek azután bretelle-ek kokárdával oda tüzve a derék elő és hátrészéhez, továbbá az ujjakon jockeyt képező széles csipkedisz, amely leér egészen a derék aljáig is kokárda vagy szalagcsokorral a végig fut még a szoknyán is kokárda-vagy szalagcsokorral a végén,

Más, a mellen redőzött kivágott derékra csipke Figaró simul, a mellen óriási csokorral összetartva, mesy igen ékesen disziti az egész derekat.

Ezután következnek a nagy gallérok, melyek majd a nyakat foglalják magasan keretbe, madj csak az ujjakra omlanak jockey alakban, segitségül hiva a lepkeszerü csokrokat és óriási kokárdákat.

A szoknyák pedig, melyeket egészen simán viselnek, olyan sóvárgóan látszanak föltekinteni a sok diszes derékra, hogy maholnap kénytelenek leszünk megsajnálni és felékesiteni ezek is. Akkor pedig Isten veled egyszerüség:

Estélyi öltözékeknek ugy látszik valamennyi selyem szövet divatba jön ismét; sőt még az elegáns öltözékekről néhány hónap óta számüzött moire is visszatér, feltéve, hogy a moire megtüri majd a gazdag arany és ezüst beszövést.

Fiatal leányoknak, akik már a báli ruhákra gondolnak, nagyon ajánlhatjuk a virág-hajékeket. Sajnos, a természetes virágok nagyon hamar elhervadnak, de hát a müvirág is csak olyan szép és ma már az utánzás oly sikerült, — hogy a csalódás teljes.

A mostani divattal visszatértek hozzánk mind azok az ékszerek is, melyekkel ösanyáink ékeskedtek. Jelenleg mindenki, még a fiatal leányok is viselnek többé kevésbbé drága ékszert, hordanak karpereczet mind a két karon, valamint nyakéket és melltüt is.

De a mi a legdivatosabb, és a mit a fiatalok legjobban kedvelnek, az a mell baloldalán disz gyanánt viselt óra. Picziny melltün függ az óra, mint valami medallion.

Legkedveltebb e divatos órák között a kicsiny, aranybetüs fekete óra.

E pillanatban legtöbbet foglalkoznak az elfogadó öltözékekkel és a tavalyi szokástól eltérőleg jelenleg világos szinekben készitik ezeket az otthoni ruhákat. A sötét ruhákat csakis utczára viselik.

Bálba vagy estélyek alkalmával kivágott ruhát viselnek; az otthoni elfogadó ruhák ellenben lehetőleg magasak. Ezek szerzik meg a nyakbodornak és elegáns diszes derekak magas nyakgallérjainak diadalát.

Az igen nagy csipkegallér is kedvelt disze marad az elfogadó házi öltözéknek s azt néha izlésesen egyesitik reversekkel, vagy hasonló dudorral. A csipkegallért gyakran helyettesiti egy másik, nagyon világos, bársony gallér, melyet aztán selyemmel vagy gyöngygyel himeznek ki és melyhez hasonló diszt látunk az ujjak kézelőjén is. Mindezt természetesen a legizlésesebb fantázia hozza létre.

Egy uj szövetre akarjuk figyelmessé tenni olvasóinkat, mely szövet már neve miatt is óriási diadalokat arat, ez a Sans-Géne moire. Ez a félig selyem-, félig gyapju-szövet nagyon szép homályos, játszi fényével, melytől moire és eredetiségével, melytől Sans-Géne elnevezése ered. Világos szinárnyalatokban máris nagyon viselik otthoni elfogadó-öltözékeknek. Sötétebb szinekből pedig majd utczai ruhákat fognak készitení.

Egy czélszerü és gazdaságos módját is ajánlhatjuk a divatból kiment tavalyi ruhák költség nélküli felhasználásának. S ez az, ha a derekat is divatossá teszük az által, hogy más ujjakat, mellvértet, vagy betétet alkalmazunk hozzá; még pedig hasonló szövetből, a szoknyaredőzet betétjéhez, miáltal ugyszólván egészen uj és elegáns öltözéket nyerünk.

Ugyan milyen változást várhatunk a kalapok formájában most, midőn már mindent megkisérlettünk?

Azt az egyet határozottan állithatjuk, hogy a még mindig kicsiny capotenak ez idén nincs semmi klasszikus jellege s hogy elégséges egy semmiség, egy kicsiny darabka könnyü szövet, vagy selyem mousseline, bársony, vagy csipke, hogy abból olyan elegáns kalapot készitsünk, mely minden korhoz és arczhoz illő.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

A
Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank
erdélyrészi fiók osztálya
Kolozsvárt, Belközép-utcza 8 sz.

Leszámitól **váltókat** kiválóan kedvező kamatláb mellett.

Előlegeket ad **értékpapirokra** az árfolyam **80%**-áig.

Vesz és elad **állampapirokat, záloglevelket,** elsőbbségi **kötvényeket, sorsjegyeket, érczpénzt,** sorosan betartva a budapesti tőzsde jegyzékeit.
1—4

A
„Kolozsvári kereskedelmi Bank“
részvénytársaság
(Belközép-utcza 9. sz.)
6% kamat mellett
előlegeket nyujt
a **„Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank“** részvényeire és illetőleg befizetési igazolványaira.
Kolozsvárt, 1895. január 12.
24½ (6—8) **Az igazgatóság.**

HIRDETÉSEK.

Kolozsmegye nádosmenti járás főszolgabirája.

Sz. **182**—1895. 37. (1—2)

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a bogártelki volt urbéresek tulajdonát képező, a bogártelki határon levő erdőben mintegy 3100 szál müszaki czélokra alkalmas **tölgyfa** és az azok között levő **tüzifa**, a nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi minister ur 78663. ½. számu rendelete alapján **folyó évi január hó 25-én** Bogártelke községben nyilvános szóbeli árverés utján el fog adatni.

Az árverési feltételek alólirt járási főszolgabirónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1895. január hó 17-én.

Biedermann József s. k.,
nádosmenti jár. főszolgabiró.

Eladó ház örök áron azonnal
a belkirály-utczában 4. sz. alatt,
kedvező feltételek mellett;
vagy 10 évre bérbeadó egy bérlőnek.
Ezen lakás áll 10 szobából s hozzá tartozó mellékhelyiségekből.
Értekezhetni márczius hó végéig **e fentirt helyen,** azontul **e lap kiadó-hivatalánál.**
32. (2—3)

A bécsi nemzetközi élelmezési- és hadsereg ellátási kiállitáson
„Wien-Rotunde 1894.“ kitüntetve!
BODOKI
„MATILD-FORRÁS“
kristálytiszta égvényes vasas savanyuviz.
Vérszegénységen alapuló betegségeknél, a gyomor és az idegrendszer bántalmainál és női bántalmaknál megbecsülhetlen gyógyhatásu kellemes ital!
Legfelségesebb izü **„borviz“** — a maga nemében páratlan hatásu **„gyógyitó viz“!**
Elsőrangu aczél-forrás!
a melynél **tisztább, egészségesebb** és **kellemesebb,** de mindenekelőtt **olcsóbb** ásványvizet képzelni sem lehet.
Egy literes üveg viz ára üvegcseréléssel **10** krajczár.
10 üveg, vagy nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árkedvezmények.
Kolozsvárt főraktáron:
SEGESVÁRY és **TÁRSAI** uraknál.
Tisztelettel:
GYÖRGY JÓZSEF, a forrás kezelője.
925. (26—x) (Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye.)

A SZEKELYFOLDI ASVANYVIZEK PARATLANJA!
„RÉPÁTI“
a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,
mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkivül dús, főleg kötött szénsav tartalma és kellemes ize folytán, **ritkitja párját a kontinensen.**
Első rangu gyógyital
emésztési és **vizelleti nehézségeknél, vese- és gyomorbajokban,** gyuladásos **hólyag- és köszvényes bántalmak** ellen stb.
Főuri kedvencz ital,
határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!
Mint a **belszervezet betegségei ellen legkellemesebb** és **leghatásosabb** s egyszersmind **legolcsóbb gyógyitó szert,** ugy is mint **páratlan élvezeti italt** a **„répáti“ ásványvizet minden czéltudatos elfogulatlan ivónak** rendes használatára **lelkiismerettel ajánlhatom.**
Mindig friss töltésben kapható **Kolozsvárt** főraktáron:
Segesváry és Társai uraknál,
az ásványviz-kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.
Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:
667. (55—*) **GYÖRGY JÓZSEF,**
[Háromszékmegye.] **Bodokon.** [Háromszékmegye.]

MEGHIVÁS.
A „székely-udvarhelyi Székely-egyleti első takarékpénztár részvénytársaság“
1895-ik évi rendes közgyülését
február hó 24-én délelőtt 10 órakor
saját helyiségében tartja meg.
TÁRGYSOROZAT:
1.) Az igazgatóság előterjesztése, kapcsolatban a felügyelőbizottság jelentésével, az 1894. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában. Ezek alapján a mérleg megállapitása és a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása.
2.) Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.
3.) Szabályszerü inditványok tárgyalása.
Kelt Székely-Udvarhelyen, 1895. január hó 16-án.
Az igazgatóság.
40. §. Az igazgatóság egy három tagu bizottságot küld ki, mely a gyülés előtt legalább 2 nappal a jelentkezők jogosultságát birálja meg, a részvényeket letétbe veszi és a közgyülés után kiadja és ennek határozata ellen a közgyüléshez van csak folyamodásnak helye. A gyülés előtt való nap esti 6 órakor záródik a jogosultak birálata és jelentkezése. 38. (1—3)

MATUTSEK JÓZSEF
27 év óta fennálló
férfi-, női- és gyermek czipész-üzlete,
KOLOZSVÁRT,
Főtér 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesittetnek.
3. (11—x)

Alapittatott 1855-ben.
MÜLLER GYULA
(Keresztény Imre utóda)
kefe- és ecset-gyára,
Kolozsvártt, Jókai-utcza (belszén) 14. sz. alatt.
Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani
gyártmányaimat,
melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiállitáson érdem érmekkel lettek kitüntetve.
A székesfehérvári országos kiállitáson 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.
A Szolnokdoboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiállitásán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.
A budapesti országos kiállitáson 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.
Nagy raktárt tartok **minden e szakmába vágó czikkekből** a legfinomabbtól a legegyszerübbig.
Elvállalok **mindennemü gépkefék javitását** avagy **ujjá készitését.**
A legjobb romániai sertéből készitek továbbá:
parket-fénykeféket, festő- (Steinpenczlik), **meszelő- és kendertisztitó-, fedélfestő ecseteket,**
FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,
ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből. 5. (11—x)
Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.
Kereskedőknek különös kedvezményt nyujtok.
Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.